

Elias - Bilang Walo

Jerico

Jeff Pippenger

2023-10-09

Sa pasimula ng sinaunang literal na Israel—sa pagtawid sa Dagat na Pula—at gayundin sa pasimula ng makabagong espirituwal na Israel—sa Dakilang Pagkakadismaya—nagsimula ang isang serye ng umuusad na mga pagsubok na sa huli ay umabot sa pangwakas na pagsubok. Ang pagkabigo sa pangwakas na pagsubok na iyon, sa Aklat ng mga Bilang at sa kasaysayan ng mga Milerita, ay minamarkahan ang pasimula ng paglalagalag sa ilang.

Sa loob ng apatnapung taon, ipinagkait ng kawalan ng pananampalataya, pagbubulung-bulungan, at paghihimagsik sa sinaunang Israel ang pagpasok sa lupain ng Canaan. Ang gayon ding mga kasalanan ang nagpabalam sa pagpasok ng makabagong Israel sa makalangit na Canaan. Sa alinmang kaso, hindi ang mga pangako ng Diyos ang sanhi. Ang kawalan ng pananampalataya, ang pagkamakamundo, ang kawalan ng pagkatalaga, at ang mga alitan sa hanay ng mga taong inaangking bayan ng Panginoon ang siyang nagpanatili sa atin sa daigdig na ito ng kasalanan at dalamhati sa napakaraming taon.

“Maaring kailangan pa nating manatili rito sa sanlibutang ito sa loob ng marami pang taon dahil sa pagsuway, gaya ng nangyari sa mga anak ni Israel; ngunit alang-alang kay Cristo, ang Kanyang bayan ay huwag magdagdag ng kasalanan sa kasalanan sa pamamagitan ng paninisi sa Diyos sa kahihinatnan ng sarili nilang maling landas na tinahak.” Evangelism, 696.

Sa katapusan ng kasaysayan ng sinaunang Israel, gaya noong pasimula, nagkaroon ng isang sunud-sunod na proseso ng pagsubok na nagwakas nang ang sinaunang literal na Israel ay dinala sa pagkabihag sa Babilonia. Sa katapusan ng makabagong espirituwal na Israel, sila rin ay haharap sa isang sunud-sunod na proseso ng pagsubok. Ang prosesong iyon ay magwawakas kapag ang mga Adventistang Laodiceano ay pinabagsak sa pagdating ng batas ng Linggo. Gaya ng sa sinaunang Israel, ang makabagong Israel ay dadalhin sa pagkabihag ng espirituwal na Babilonia.

Ang kilusang Millerita na nagsimula ayon sa hula noong 1798 at opisyal na nagwakas noong 1863 ay tipo ng kilusan ng isandaan at apatnapu't apat na libo na nagsimula noong 1989 at nagtatapos sa pagsasara ng panahon ng pagsubok ng sangkatauhan at sa Ikalawang Pagparito ni Cristo. Sa pagitan ng pagwawakas ng kilusang Millerita at ng pagdating ng makapangyarihang kilusan ng ikatlong anghel ay ang kasaysayan ng ligal na nakarehistrong Laodiceang Simbahang Adventista ng Ikapitong Araw.

Labing-isang araw lamang ng paglalakbay ang pagitan ng Sinai at Kades, sa mga hangganan ng Canaan; at sa pag-asang di maglalaon ay makakapasok na sila sa kaaya-ayang lupain, muling ipinagpatuloy ng mga hukbo ng Israel ang kanilang paglalakbay nang sa wakas ay nagbigay ng hudyat ang ulap para sa pagsulong. Si Jehova ay gumawa ng mga kababalaghan nang ilabas Niya sila mula sa Egipto, at anong mga pagpapala pa ang hindi nila maaasahan, yamang pormal na silang nakipagtipan na tanggapin Siya bilang kanilang Soberano, at kinilala

na sila bilang ang hinirang na bayan ng Kataas-taasan? Patriarchs and Prophets, 376.

Ang kanilang maikling paglalakbay ay umabot sa apatnapung taon, dahil sa kanilang kawalan ng pananampalataya at pagsuway. Kung sana'y ipinamalas nila ang pananampalatayang nakasalig sa makapangyarihang pagliligtas sa kanila mula sa pagkaalipin, madali sana nilang natawid ang Ilog Jordan at nakapasok sa Lupang Pangako. Ang una sana nilang balakid pagkaraan noon ay siya ring balakid na hinarap ni Josue kalaunan. Pagkaraan ng apatnapung taon, ang literal na Israel ay lumisan sa ilang patungo sa Lupang Pangako, at ang una nilang hakbang ay ang Jerico, at ito'y nakatindig bilang isang sagisag ng kapangyarihan ng Diyos tungo sa kaligtasan ng bawat sumasampalataya. Ang Jerico ay sagisag din ng gawaing dapat harapin ng kilusang Millerita noong 1863, ngunit sila'y umatras pabalik sa ilang. Ang simbolismo ni Elias ay tuwirang kaugnay ng simbolismo ng Jerico, at nakapagbibigay-kaalaman na isaalang-alang ang makasaysayang ugnayan ni Elias sa Jerico.

Ngayon, ang iba pang mga gawa ni Omri na kaniyang ginawa, at ang kaniyang lakas na kaniyang ipinamalas, hindi ba nasusulat sa aklat ng mga kronika ng mga hari ng Israel? Kaya't si Omri ay natulog na kasama ng kaniyang mga ninuno, at inilibing sa Samaria; at si Ahab na kaniyang anak ay naghari na kahalili niya. At nang ika-tatlumpu't walong taon ni Asa na hari ng Juda, nagsimulang maghari si Ahab na anak ni Omri sa Israel; at si Ahab na anak ni Omri ay naghari sa Israel sa Samaria sa loob ng dalawampu't dalawang taon. At si Ahab na anak ni Omri ay gumawa ng masama sa paningin ng Panginoon higit sa lahat ng nauna sa kaniya. At nangyari, na waring isang magaan na bagay lamang sa kaniya ang lumakad sa mga kasalanan ni Jeroboam na anak ni Nebat, na kaniyang pinakasalan si Jezebel na anak ni Ethbaal na hari ng mga Sidonio, at yumaon at naglingkod kay Baal, at sumamba sa kaniya. At nagtayo siya ng isang dambana para kay Baal sa bahay ni Baal, na kaniyang itinayo sa Samaria. At gumawa si Ahab ng isang lund; at si Ahab ay higit na nagpagalit sa Panginoon, ang Diyos ng Israel, kaysa sa lahat ng mga hari ng Israel na nauna sa kaniya. Sa kaniyang mga araw itinayo ni Hiel na taga-Betel ang Jerico; inilagay niya ang pundasyon nito kay Abiram na kaniyang panganay, at itinatag niya ang mga pintuang-bayan nito kay Segub na kaniyang bunso, ayon sa salita ng Panginoon na kaniyang sinalita sa pamamagitan ni Josue na anak ni Nun. At si Elias na Tisbeo, na mula sa mga nananahan sa Gilead, ay nagsabi kay Ahab, Buhay ang Panginoon, ang Diyos ng Israel, na sa harap niya ako'y nakatayo, hindi magkakaroon ng hamog ni ulan sa mga taong ito, kundi ayon sa aking salita. 1 Mga Hari 16:27–17:1.

Ang pagtutuos na ginawa ni Elijah sa mga diyos nina Ahab at Jezebel sa Bundok Karmel ay tugon sa apostasya ng ikapitong hari ng hilagang kaharian ng Israel, na “higit na nagpukaw sa galit ng Panginoong Diyos ng Israel kaysa sa lahat ng mga hari ng Israel na nauna sa kanya.” Ang salitang “provoke” sa nasabing sipi ay tumutukoy sa “araw ng paghihimagsik” na sinasagisag ng ikasampung pagsubok sa Mga Bilang kabanata labing-apat. Ang pagpapukaw ni Ahab sa galit ng Diyos ay kumakatawan sa huli sa sampung pagsubok na idinulot ng masamang ulat ng sampung tiktik sa Mga Bilang kabanata labing-apat. Kaya nga, ito'y kumakatawan sa huling pagsubok para sa kilusang Millerite at sa huling pagsubok para sa isang daan at apatnapu't apat na libo.

Kaya nga, gaya ng sinasabi ng Espiritu Santo: “Ngayon, kung pakikinggan ninyo ang kaniyang tinig, huwag ninyong papagmatigas ang inyong mga puso, gaya ng sa paghihimagsik, sa

araw ng tukso sa ilang.” Hebreo 3:7, 8.

Sa makapropetikong “araw ng pagpapagalit” na kinakatawan ni Ahab, nanalangin ang propetang si Elias na, kung kinakailangan, ipataw ng Diyos ang mga kahatulan sa Israel upang magsisi ang Kanyang bayan sa mga kasalananang kanilang kinasasangkutan.

Ang bayan ng Israel ay unti-unting nawalan ng takot at paggalang sa Diyos, hanggang sa ang Kanyang salita sa pamamagitan ni Josue ay wala nang bigat sa kanila. “Sa mga araw niya [ni Ahab] itinayo ni Hiel na taga-Betel ang Jerico: inilagay niya ang pundasyon nito sa Abiram na kaniyang panganay, at itinayo niya ang mga pintuang-bayan nito sa Segub na kaniyang bunso, ayon sa salita ng Panginoon, na sinalita Niya sa pamamagitan ni Josue na anak ni Nun.”

Habang ang Israel ay tumatalikod sa pananampalataya, nanatiling tapat at tunay na propeta ng Diyos si Elias. Lubhang nabagabag ang kaniyang tapat na kaluluwa nang makita niyang ang kawalan ng pananampalataya at kataksilan ay mabilis na naglalayo sa mga anak ng Israel mula sa Diyos, at nanalangin siya na iligtas ng Diyos ang Kaniyang bayan. Nakiusap siya na huwag lubusang itakwil ng Panginoon ang Kaniyang bayang nagkakasala, kundi sa pamamagitan ng mga kahatulan, kung kinakailangan, ay pukawin sila sa pagsisisi at huwag silang pahintulatang sumulong pa sa higit pang kasalanan at sa gayo’y mag-udyok sa Kaniya na lipulin sila bilang isang bansa.

Dumating kay Elias ang salita ng Panginoon, upang pumaroon kay Ahab na may dalang mariing pagpapahayag ng Kaniyang mga hatol dahil sa mga kasalanan ng Israel. Naglakbay si Elias araw at gabi hanggang sa marating niya ang palasyo ni Ahab. Hindi siya humingi ng pahintulot na pumasok, at hindi siya naghintay na pormal na ipakilala. Sa lubos na di-inaasahan ni Ahab, tumindig si Elias sa harap ng namamanghang hari ng Samaria, na nakasuot ng magaspang na kasuotan na karaniwang isinusuot ng mga propeta. Hindi siya humingi ng paumanhin sa kaniyang biglaang pagharap, na walang paanyaya; kundi, itinaas niya ang kaniyang mga kamay sa langit, at taimtim na pinagtibay, sa Diyos na buhay, na lumikha ng langit at lupa, ang mga hatol na darating sa Israel: “Sa mga taong ito ay hindi magkakaroon ng hamog ni ulan, kundi ayon sa aking salita.”

"Ang nakagugulat na pagpapahayag ng mga kahatulan ng Diyos dahil sa mga kasalanan ng Israel ay bumagsak na parang kidlat sa haring tumalikod. Para siyang napapalarisa sa pagkabigla at sindak; at bago pa siya makabawi mula sa kanyang pagkagitla, si Elias, na hindi na naghintay upang makita ang magiging bisa ng kanyang mensahe, ay naglaho nang kasingbigla ng kanyang pagdating. Ang kanyang gawain ay bigkasin ang salitang kapahamakan mula sa Diyos, at siya'y agad na umurong. Ang kanyang salita ang nagkandado sa mga kayamanan ng langit, at ang kanyang salita lamang ang tanging susi na makapagbubukas muli ng mga iyon." Testimonies, tomo 3, 273.

Nakalimutan ng Israel na mahigpit silang inutusan ni Joshua na huwag makihalubilo sa mga bansang pagano, at na kailanman ay huwag muling itayo ang Jericho. Bagaman ang labanan sa Jericho ay isang dakilang pagpapamalas ng kapangyarihan ng Diyos at isang sagisag ng pangako ng Diyos na pangunahan ang Kanyang bayan patungo sa Lupang Pangako, may kaugnay din sa Jericho na isang kasalanan, isang sumpa, at isang pagliligtas. Ang “kasalanan” ay yaong kay

Achan na nag-imbots sa kayamanan at impluwensiya ng Jericho, ang “sumpa” ay nasa sinumang muling magtatayo ng Jericho, at ang patutot na si Rahab ang kumakatawan sa “pagliligtas.” Ninais ni Achan ang magandang kasuotang Babilonyo. Inakala niyang maitatago niya ang kanyang kasalanan, gaya ng pagsikap nina Adan at Eva na itago ang kanilang kasalanan sa pamamagitan ng kasuotang yari sa mga dahon ng igos. Ninais ni Achan ang kasaganaan na kinakatawan ng Jericho, at minimithi niyang maiuugnay ang sarili sa Babilonia.

Ang Jerico ay itinatanghal bilang isang sagisag ng gawaing pagdadala ng mensahe ng ikatlong anghel sa sanlibutan, ngunit taglay nito ang isang babala hinggil sa kasalanan ng pag-ibig sa sanlibutan at pagtitiwala rito. Taglay rin ng sagisag ng Jerico ang isang sumpa laban sa muling pagtatayo ng Jerico, at si Rahab ay kumakatawan sa mga nasa Babilonia pa na lumalabas kapag ipinahayag ang malakas na sigaw ng ikatlong anghel.

Ang tapat na kaluluwa ni Elias ay nagdalamhati. Napukaw ang kanyang matuwid na galit, at siya’y nanibugho para sa kaluwalhatian ng Diyos. Nakita niya na ang Israel ay nalugmok sa kahindik-hindik na apostasya. At nang alalahanin niya ang mga dakilang bagay na ginawa ng Diyos para sa kanila, siya’y napuno ng matinding dalamhati at pagkamangha. Ngunit ang lahat ng ito ay nakalimutan na ng nakararami sa bayan. Humarap siya sa Panginoon, at, habang ang kanyang kaluluwa’y sinisikil ng matinding pighati, nakiusap na iligtas Niya ang Kanyang bayan, kung kinakailangan, sa pamamagitan ng mga kahatulan. Ipinamanhik niya sa Diyos na ipagkait sa Kanyang di-mapagpasalamat na bayan ang hamog at ulan, ang mga kayamanan ng langit, upang ang tumalikod na Israel ay umasa nang walang kabuluhan sa kanilang mga diyos, sa kanilang mga diyos-na ginto, kahoy, at bato, sa araw, buwan, at mga bituin, na inaasahan nilang magpapatubig at magpapayaman sa lupa, at magbubunga ito nang sagana. Sinabi ng Panginoon kay Elias na dininig Niya ang kanyang panalangin at ipagkakait Niya sa Kanyang bayan ang hamog at ulan hanggang sa sila’y manumbalik sa Kanya na may pagsisisi.

Sa isang natatanging paraan ay iningatan ng Diyos ang Kanyang bayan laban sa pakikihalubilo sa mga bansang sumasamba sa mga diyos-na ginto at bato, sa araw, buwan, at mga bituin, na inaasahan nilang magpapatubig at magpapayaman sa lupa, at magbubunga ito nang sagana. Sinabi ng Panginoon kay Elias na dininig Niya ang kanyang panalangin at ipagkakait Niya sa Kanyang bayan ang hamog at ulan hanggang sa sila’y manumbalik sa Kanya na may pagsisisi.

Ang lungsod ng Jerico ay itinalaga sa pinakasukdulang idolatriya. Ang mga naninirahan ay lubhang mayayaman, nguni’t ang lahat ng kayamananang ibinigay sa kanila ng Diyos ay ibinilang nilang kaloob ng kanilang mga diyos. Mayroon silang saganang ginto at pilak; nguni’t, gaya ng mga tao bago ang Baha, sila’y tiwali at lapastangan, at ininsulto at ginalit ang Diyos ng langit sa pamamagitan ng kanilang masasamang gawa. Napukaw ang mga hatol ng Diyos laban sa Jerico. Ito’y isang tanggulan. Nguni’t ang Kapitan ng hukbo ng Panginoon mismo ay bumaba mula sa langit upang pangunahan ang mga hukbo ng langit sa paglusob sa lungsod. Hinawakan ng mga anghel ng Diyos ang napakalalaking pader at ibinagsak ang mga iyon sa lupa. Sinabi ng Diyos na ang lungsod ng Jerico ay magiging sinumpa at na mapapahamak ang lahat maliban kay Rahab at sa kaniyang sambahayan. Ang mga ito ay maliligtas dahil sa kagandahang-loob na ipinakita ni Rahab sa mga sugo ng Panginoon. Ang

salita ng Panginoon sa bayan ay: 'At kayo, sa anumang paraan, ingatan ninyo ang inyong sarili sa bagay na sinumpa, baka kayo'y maging sinumpa, kapag kumuha kayo ng bagay na sinumpa, at gawin ninyong sumpa ang kampo ng Israel, at bagabagin ninyo ito.' 'At si Josue ay pinanumpa sila nang panahong yaon, na sinasabi, Sumpain nawa sa harap ng Panginoon ang taong babangon at magtatayo nitong lungsod na Jerico: sa kaniyang panganay niya ilalagay ang patibayan niyon, at sa kaniyang bunso niya itatayo ang mga pintuang-bayan niyon.'

Lubhang naging mahigpit ang Diyos hinggil sa Jerico, upang huwag maakit ang bayan sa mga bagay na sinamba ng mga naninirahang doon at huwag mailayo ang kanilang mga puso sa Diyos. Kanyang binantayan ang Kanyang bayan sa pamamagitan ng mga kautusang lubhang tiyak; subalit, sa kabila ng taimtim na utos mula sa Diyos sa pamamagitan ng bibig ni Josue, naglakas-loob si Acan na lumabag. Ang kanyang kasakiman ang nagtulak sa kanya na kumuha ng mga kayamanang ipinagbawal ng Diyos na kanyang hipuin man, sapagkat nasa mga iyon ang sumpa ng Diyos. At dahil sa kasalanan ng taong ito, ang Israel ng Diyos ay naging mahina na gaya ng tubig sa harap ng kanilang mga kaaway.

Si Josue at ang matatanda ng Israel ay nasa matinding kapighatian. Nakasubasob sila sa harap ng kaban ng Diyos sa sukdulang pagpapakumbabang-loob sapagkat galit ang Panginoon sa Kaniyang bayan. Nananalangin sila at tumatangis sa harap ng Diyos. Nagsalita ang Panginoon kay Josue: "Bumangon ka; bakit ka nakasubasob nang ganyan? Nagkasala ang Israel, at nilabag din nila ang Aking tipan na iniutos Ko sa kanila; sapagkat kumuha pa sila ng bagay na sinumpa, at nagnakaw rin, at nagkubli rin, at isinama pa nila iyon sa kanilang sariling mga pag-aari. Kaya't hindi nakatindig ang mga anak ni Israel sa harap ng kanilang mga kaaway, kundi tumalikod sila sa harap ng kanilang mga kaaway, sapagkat sila'y nasa ilalim ng sumpa; ni hindi na Ako sasainyo pa, maliban kung inyong lipulin ang bagay na sinumpa mula sa gitna ninyo."

"Ipinakita sa akin na dito ay inilalarawan ng Diyos kung paano Niya itinuturing ang kasalanan sa mga nagpapakilalang sila'y Kaniyang bayang tumutupad sa Kaniyang mga utos. Yaong mga pinarangalan Niya sa isang natatanging paraan sa pagkakaloob sa kanila na masaksihan ang mga kahanga-hangang pagpapamalas ng Kaniyang kapangyarihan, gaya ng naranasan ng sinaunang Israel, at na sa kabila nito'y maglalakas-loob na balewalain ang Kaniyang tahasang mga tagubilin, ay magiging mga paksa ng Kaniyang poot. Ibig Niyang ituro sa Kaniyang bayan na ang pagsuway at ang kasalanan ay lubhang kasuklam-suklam sa Kaniya at hindi dapat ipalagay na magaan." Testimonies, tomo 3, 263, 264.

Kasama sa salaysay tungkol sa Jericho ang babala na huwag magtiwala sa inaakalang lakas at kaluwalhatian ng masama at mayamang lungsod. Ang "lungsod" sa propesiya ng Biblia ay isang kaharian, at si Achan ay kumuha ng isang Babilonyong kasuotan. Sa propesiya, ang kasuotan ay kumakatawan sa karakter; kaya, sa "mga huling araw," ang pagtatago ni Achan ng Babilonyong kasuotan ay kumakatawan sa isang tagong pagnanais na magtaglay ng karakter ng espirituwal na Babilonia. Ang karakter, o wangis, ng espirituwal na Babilonia ang siyang pinagnanasaan ng Estados Unidos kapag pinagsasama nito ang simbahan at ang estado.

Nahaharap sa posibilidad na ang kabataan ng kilusang Millerita ay maipasailalim sa sapilitang paglilingkod-militar sa Digmaang Sibil, at kinikilala ang pangangailangan ng organisasyon, ang

mga pinuno ng kilusan ay naging legal na nakaugnay sa mayamang bansang hindi kailanman nila dapat sumanib o makibagay. Itinadhana pa nga ng Saligang-Batas ng nasabing mayamang bansa na kailanman ay hindi kailangan na ang isang simbahan ay nakaugnay sa estado. May mga denominasyong umiral noong panahon ng mga Millerita na umiiral pa rin hanggang ngayon; ang ilan sa mga denominasyong iyon ay kailanman ay hindi pumasok sa ugnayang legal sa pamahalaan ng Estados Unidos, at ang kanilang pasyang huwag itatag ang gayong ugnayan ay kailanman, sa anumang paraan, ay hindi naging hadlang sa pag-oorganisa ng kani-kanilang mga simbahan.

Matagal na ang lumipas matapos ang pakikidigma ni Josue sa Jerico; sa kapanahunan ni Ahab, nakalimutan na ng bayang tumalikod sa Diyos ang lahat ng mga babala hinggil sa pagtalikod ni Acan at sa pagkawasak ng Jerico. Nanalangin si Elias sa Diyos, na, kung kinakailangan, ipairal ang mga hatol ng Diyos upang dalhin ang Kaniyang bayan sa pagsisisi. Nang itala ni Malakias ang mga huling salita ng Lumang Tipan, ang pangako ay nakapaloob sa konteksto ng paglalapat ng Panginoon ng sumpa sa sanlibutan. Ang sumpang kaugnay ng Jerico ay sasapit sa sinumang lalaking magtatayo muli ng Jerico. Ang sumpa ay sasapit sa sinumang, gaya ni Acan, magnanais na ilagak ang pagtitiwala sa kayamanan at karangyaan na kaugnay ng Jerico. Ang "kasalanan" ni Acan ay kumakatawan sa tagong, di-pinabanal na panloob na pagnanais na isuot ang kasuotang Babilonyo. Ang "sumpa" ay para sa gawaing pagsasakatuparan ng mga panloob na pagnanais na iyon.

Ang mensahe ni Miller ay ang mensahe ni Elias para sa kaniyang kapanahunan, at ang Digmaang Sibil ay kumakatawan sa mga kahatulang kaakibat ng mensahe ni Elias. Sa kalagitnaan ng Digmaang Sibil noong 1863, muling itinayo ng Adbentismong Millerita ang Jerico, na pinatotohanan ng mga detalye ng sumpa ni Josue laban sa sinumang gumawa nito.

At pinanumpa ni Josue sila nang panahong yaon, na sinasabi, Sumpain sa harap ng Panginoon ang lalaking babangon at magtatayo ng lungsod na ito, ang Jerico: sa kaniyang panganay ilalagay niya ang saligan nito, at sa kaniyang bunso itatayo niya ang mga pintuang-bayan nito. Josue 6:26.

Ang salitang "adjured" sa utos ni Josue ay kapwa isang panunumpa at isang sumpa. Sinusumpa ang lumalabag sa utos ni Josue, at pinagpapala ang tumutupad sa panunumpa. Ang salitang isinaling "adjured" ay isinasalin din bilang "seven times" sa Levitico dalawampu't anim. Ang panunumpa at sumpa ni Moises, ayon sa ipinahahayag ni Daniel sa kabanata siyam, ay may kaugnayan sa muling pagtatayo ng Jerico.

Oo, ang buong Israel ay lumabag sa iyong kautusan, maging sa pagtalikod, upang huwag nilang sundin ang iyong tinig; kaya't ang sumpa at ang panunumpang nasusulat sa kautusan ni Moises na lingkod ng Diyos ay ibinuhos sa amin, sapagka't kami ay nagkasala laban sa kaniya. Daniel 9:11.

Sinabi ni Sister White, "Lubhang maingat ang Diyos hinggil sa Jericho, baka ang bayan ay maakit sa mga bagay na sinamba ng mga naninirahan roon at mailayo ang kanilang mga puso sa Diyos." Lubhang maingat ang Diyos sa pagsasakatuparan ng pagwasak sa Jericho, at dahil dito lubha rin Siyang maingat sa pagtatala ng babalang kinakatawan ni Achan. Maingat Siya sa pagtatala ng

sumpang kaugnay ng muling pagtatayo ng Jericho at maingat din sa paglalahad ng mga banal na taktika na ginamit upang ibagsak ang mga pader.

Walang pasubali, si Jesus, bilang Pinuno ng hukbo ng Panginoon, ang nag-utos sa mga anghel na ibagsak ang mga pader ng Jerico, at walang bagay sa Salita ng Diyos ang nangyayari nang di-sinasadya; ngunit sa pagkakataong ito, sinasabi sa atin ng propetisa na “lubhang maingat ang Diyos hinggil sa Jerico.” Pitong araw na inilibot ang kaban sa palibot ng lungsod, at ang isang araw ay isang taon sa propesiya. Ang prinsipyong iyon ay itinala sa pasimula ng apatnapung taon ng paglalagala sa ilang, at sa katapusan ng apatnapung taong iyon ay pinalibutan nila ang Jerico sa loob ng pitong araw.

Ayon sa bilang ng mga araw na inyong siniyasat ang lupain, na apatnapung araw, bawat araw ay katumbas ng isang taon, papasanin ninyo ang parusa ng inyong mga kasamaan, apatnapung taon, at inyong malalaman ang paglabag ko sa pangako. Mga Bilang 14:34.

Pitong araw na iniikot ang kaban sa paligid ng lungsod, at sa ikapitong araw ay inilibot ito sa lungsod nang "pitong ulit." Nagbibigay ito ng dalawang propetikong saksi na ang Jerico ay nauugnay sa "pitong ulit" ng panunumpa ni Moises. Ang bayang nasa tipan ng Diyos ay mga saserdote, at pitong saserdote ang umihip ng pitong trumpeta.

Kayo rin, na gaya ng mga batong buhay, ay itinatayong bahay na espirituwal, isang banal na pagkasaserdote, upang maghandog ng mga haing espirituwal na kalugud-lugod sa Diyos sa pamamagitan ni Jesucristo. 1 Pedro 2:5.

Ang pakakak ay sumasagisag alinman sa isang mensaheng babala, isang paghatol, o isang panawagan sa isang banal na kapulungan, depende sa kontekstong kinaroroonan nito. Sa mga huling araw ay hihipan ng mga bantay ang pakakak, gaya ng paghipan dito ng mga Milerita sa kanilang kasaysayan. Ang mga saserdote ay kumakatawan sa mga bantay sa mga kuta ng Sion na humihip ng pakakak, na nagbibigay-babala sa bayan ng Diyos tungkol sa nalalapit na paghatol, samantalang tinatawag din ang gayunding mga tao sa isang banal na kapulungan.

Hipan ninyo ang pakakak sa Sion, at patunugin ang hudyat sa aking banal na bundok: manginig ang lahat ng nananahan sa lupain, sapagkat dumarating ang araw ng Panginoon, sapagkat malapit na ... Hipan ninyo ang pakakak sa Sion, ipangilin ang isang ayuno, tawagin ang isang taimtim na kapulungan: Tipunin ang bayan, pakabanalin ang kapulungan, papagtipunin ang mga matanda, tipunin ang mga bata, at ang mga sanggol na sumususo: lumabas ang lalaking ikakasal mula sa kaniyang silid, at ang babaing ikakasal mula sa kaniyang silid-kublihan. Tumangis ang mga saserdote, ang mga ministro ng Panginoon, sa pagitan ng portiko at ng dambana, at sabihin nila, Kahabagan mo ang iyong bayan, O Panginoon, at huwag mong ibigay ang iyong mana sa kadustaan, upang huwag maghari sa kanila ang mga bansa: bakit sasabihin nila sa gitna ng mga bayan, Nasaan ang kanilang Diyos? Joel 2:1, 15-17.

Ang mensahe ng pakakak ay ang mensahe ni Elias. Lahat ng iba't ibang gamit ng salitang “pito” sa Josue kabanata anim ay yaon ding salita o kaugnay na anyo ng salitang isinalin bilang “pitong ulit” sa Levitico dalawampu't anim. Gayon man, ang putaheng binubuo ng mga alamat na inihahain ng

mga teologo ng Laodicea ay nag-aangkin na ang salitang isinalin bilang “pitong ulit” sa Levitico dalawampu’t anim ay kumakatawan lamang sa kapuspusan ng kapangyarihan, o sa kaganapan, o sa iba pang hangal na baryasyon ng kanilang pagtanggong si Miller ay tama sa paglalapat ng halagang numerikal sa salitang isinalin bilang “pitong ulit.” Pinangunahan ng mga saserdote ang bayan sa pag-ikot sa lungsod nang pitong ulit, hindi “lubos” o “ganap” na paikot sa Jerico. Ang salitang isinalin bilang “pitong ulit” ay kumakatawan sa isang halagang numerikal!

Sa Jerico, nang sumigaw ang bayan, ito’y kumakatawan sa malakas na sigaw ng isang daan at apatnapu’t apat na libo, na nahugot mula sa bundok na hindi sa pamamagitan ng mga kamay sa ikalawang kabanata ng aklat ni Daniel, na humampas at pinagputol-putol ang larawan.

At sa mga araw ng mga haring ito ay magtatatag ang Diyos ng langit ng isang kaharian na kailanman ay hindi mawawasak; at ang kahariang yaon ay hindi maiiwan sa ibang bayan, kundi dudurugin at lilipulin nito ang lahat ng mga kahariang ito, at mananatili magpakailanman. Yamang nakita mo na ang bato ay nahugot mula sa bundok na hindi sa pamamagitan ng mga kamay, at dinurog nito ang bakal, ang tanso, ang luwad, ang pilak, at ang ginto; ipinakilala ng Dakilang Diyos sa hari kung ano ang mangyayari pagkaraan nito; at ang panaginip ay tunay, at ang kahulugan nito ay tiyak. Daniel 2:44, 45.

Maingat na itinala ng Diyos ang mga mahalagang metal na natagpuan sa Jericho—ginto, pilak, tanso, at bakal. Sa makahulugang pakahulugan, ang luwad ay kumakatawan sa bayan ng Diyos, gaya ng isinasagisag ni Rahab. Ang Jericho ay kumakatawan sa wakas ng lahat ng makalupang kaharian sa panahon ng malakas na sigaw ng isandaan at apatnapu’t apat na libo.

Ngunit ang lahat ng pilak at ginto, at mga kasangkapang tanso at bakal, ay itinalaga sa Panginoon: ilalagay ang mga iyon sa kabang-yaman ng Panginoon. Josue 6:19.

Ang Jericho ay kumakatawan sa gawaing pagsakop sa Lupang Pangako, isang gawaing sumasagisag sa gawain ng makapangyarihang kilusan ng ikatlong anghel. Ang gawaing iyon ay kinabibilangan ng isang babala, isang sumpa, at ng pagliligtas sa mga nasa labas ng pagkasaserdote, gaya ng kinakatawan ng patutot na si Rahab.

Ang propetikong “sumpa” ni Josue ay natupad pagkaraan, sa mga araw nina Ahab at Elias. Ang sumpa laban sa muling pagtatayo ng Jerico ay naglalaman ng tiyak na hulugan nagsasaad na ang sinumang gagawa niyon ay mamamatay ang kaniyang bunsong anak kapag itinayo niya ang mga pintuang-bayan ng Jerico, at mamamatay ang kaniyang panganay kapag inilatag niya ang mga pundasyon nito. Sa panahon ni Elias, tinupad ni Hiel na taga-Betel ang hulugan iyon; namatay ang kaniyang bunsong anak nang itinayo niya ang mga pintuang-bayan, at namatay ang kaniyang panganay nang inilatag niya ang mga pundasyon. Ang “sumpa” na kaugnay ng mensahe ni Elias ay kinakatawan ng gawaing muling pagtatayo ng Jerico.

Narito, susuguin ko sa inyo si Elias na propeta bago sumapit ang dakila at kakilakilabot na araw ng Panginoon: At kaniyang ibabaling ang puso ng mga ama tungo sa mga anak, at ang puso ng mga anak tungo sa kanilang mga ama, baka ako’y dumating at hampasin ang lupain ng sumpa. Malakias 4:5, 6.

Ang sumpa ng kasaysayang Millerita na iniuugnay sa mensaheng Elias ni Miller ay inihula ni Josue at natupad sa panahon nina Elias at Ahab.

Nang mga araw niya itinayo ni Hiel na Bethelita ang Jerico: inilagay niya ang pundasyon niyon nang mamatay si Abiram na kaniyang panganay, at itinayo niya ang mga pintuang-bayan niyon nang mamatay si Segub na kaniyang bunso, alinsunod sa salita ng Panginoon, na kaniyang sinalita sa pamamagitan ni Josue na anak ni Nun. 1 Mga Hari 16:34.

Ang sumpa ng muling pagtatayo ng Jerico ay hindi maihihiwalay sa pagpapamalas ng kapangyarihan ng Diyos nang ibinagsak Niya ang mga pader ng Jerico. Sinabi ni Sister White, "Yaong mga Kaniyang lalo pang pinarangalan sa pamamagitan ng pagpapasaksi sa mga kahanga-hangang pagpapahayag ng Kaniyang kapangyarihan, gaya ng naranasan ng sinaunang Israel, at na sa kabila nito'y maglalakas-loob na balewalain ang Kaniyang tahasang mga tagubilin, ay sasailalim sa Kaniyang poot." Kamakailan lamang ay nakibahagi ang mga Millerite sa pagpapamalas ng kapangyarihan ng Diyos na umabot sa rurok sa Midnight Cry; gayunman, tinanggihan nila ang panunumpa ni Moises tungkol sa pitong ulit na tinutukoy din ni Daniel bilang ang sumpa ni Moises.

Ang mga pangalan, sa Salita ng Diyos, ay sagisag ng pagkatao, at ang pangalan ng lalaking muling nagtayo ng Jericho, kasama ang mga pangalan ng kaniyang panganay at bunsong anak, ay lubhang makabuluhan. Ang pangalang Hiel ay nangangahulugang "ang buhay na Diyos ng lakas" at nagpapahiwatig na si Hiel ay isang tagasunod ng buhay na Diyos. Ang katotohanang siya ay kinilalang isang Bethelita ay nag-uugnay sa kaniya sa iglesia. Si Abiram, ang kaniyang panganay, ay nangangahulugang "ama ng kaitaasan," sa diwa ng pagiging itinaas at itinanghal. Ang kaniyang bunsong anak na si Segub ay nangangahulugang "mataas," at "itanghal at itaas." Ang tatlong pangalang ito ay kumakatawan sa mga aspeto ng katangian ng Diyos, ngunit, sa konteksto ng propesiyang tinupad nila, inilalarawan nila ang isang lalaking itinataas at itinatanghal ang sarili higit sa Makapangyarihang Diyos na nagpabagsak sa Jericho. Ang "tarangkahan" sa propesiya ay kumakatawan sa isang iglesia.

"Sa mapagpakumbaba at nananampalatayang kaluluwa, ang bahay ng Diyos sa lupa ay ang pinto ng langit. Ang awit ng pagpupuri, ang panalangin, ang mga salitang binibigkas ng mga kinatawan ni Cristo, ay mga itinalagang kasangkapan ng Diyos upang ihanda ang isang bayan para sa iglesia sa itaas, para sa lalong mataas na pagsamba na doo'y walang anumang nagpaparumi ang makakapasok." Testimonies, tomo 5, 491.

Ang pasimula ng gawain para sa pagtatatag ng isang iglesia ay noong 1860, ayon sa patotoo ng mga mananalaysay na Adventista, tulad ni Arthur White, apong lalaki ni Ellen White.

Bagaman si Ellen White ay nagsulat at naglathala nang may kahabaan hinggil sa pangangailangan ng kaayusan sa pamamahala ng gawain ng iglesia (tingnan ang Early Writings, 97-104), at bagaman patuloy na inihaharap ni James White sa mga mananampalataya ang pangangailangang ito sa pamamagitan ng mga talumpati at mga artikulo sa Review, nagluwat ang iglesia sa pagkilos. Ang inilahad sa pangkalahatang pananalita ay mainam na tinanggap, ngunit pagdating sa pagsasalin nito tungo sa isang konstruktibong pagsasakatuparan

ay nagkaroon ng pagtutol at pagsalungat. Ang maiikling artikulo ni James White noong Pebrero ay gumising sa hindi kakaunti mula sa pagiging kampante, at ngayo'y lubhang marami na ang nasasabi.

Si J. N. Loughborough, na nagtatrabaho kasama si White sa Michigan, ang unang tumugon. Sumasang-ayon ang kaniyang pananalita, subalit may himig na nagtatanggol:

'Wika ng isa, kung kayo'y mag-organisa upang magmay-ari sa bisa ng batas, kayo'y magiging bahagi ng Babilonya. Hindi; nauunawaan ko na may malaking pagkakaiba sa pagitan ng tayo'y nasa kalagayang mapangalagaan natin ang ating ari-arian sa pamamagitan ng batas at ng paggamit sa batas upang ipagtanggol at ipatupad ang ating mga paniniwalang panrelihiyon. Kung mali ang pangangalaga sa ari-arian ng Iglesia, bakit hindi rin mali para sa mga indibidwal na magmay-ari ng anumang ari-arian sa bisa ng batas?-Review and Herald, Marso 8, 1860.'

Tinapos ni James White ang kaniyang pahayag sa Review, inilalatag sa harap ng iglesia ang usapin ng pangangailangan ng pag-oorganisa ng gawaing paglilimbag sa mga salitang ito: 'Kung may tumutol sa aming mga mungkahi, maaari ba nilang ilahad sa sulat ang isang panukalang maaari nating, bilang isang bayan, pagbatayan ng ating pagkilos?'-Ibid., February 23, 1860. Ang unang ministro na nagpapagal sa larangan na tumugon ay si R. F. Cottrell, isang matatag na patnugot na korespondente ng Review. Ang kaniyang agarang tugon ay walang pasubaling negatibo:

"Hiniling ni Kapatid na White sa mga kapatid na magsalita hinggil sa kaniyang panukala upang siguruhin ang ari-arian ng iglesia. Hindi ko tiyak kung anong hakbang ang nilalayan niya sa mungkahing ito, ngunit nauunawaan kong ang layunin ay mairehistro bilang isang relihiyosong katawan alinsunod sa batas. Sa ganang akin, inaakala kong mali ang 'magkaroon tayo ng pangalan para sa ating sarili,' yamang iyan ang nasa saligan ng Babilonia. Hindi ko inaakalang sasang-ayunan ito ng Diyos.-Ibid., Marso 22, 1860." Arthur White, Ellen G. White, tomo 1, 420, 421.

Sinimulan ni James White ang kaniyang pagsisikap na maging isang iglesia noong 1860, at ang isang iglesia ay kinakatawan ng isang "tarangkahan". Ganito ang sinabi ni Ellen White tungkol sa taong 1860.

“Noong 1860, tumawid sa bungad ng aming tahanan ang kamatayan, at binali ang bunsong sanga ng puno ng aming angkan. Ang munting si Herbert, ipinanganak noong Setyembre 20, 1860, ay namatay noong Disyembre 14 ng gayon ding taon.” Testimonies, tomo 1, 103.

Noong 1863, nawalan din ng kanilang panganay na anak ang mag-asawang White. Matapos maglaro at labis na nainitan, pumasok siya sa silid kung saan inihahanda ang mga tsart na yari sa tela at nag-idlip sa ibabaw ng ilang basang tela na ginagamit sa paghahanda ng mga tsart. Ang mga tsart ng 1843 at 1850 ay kumakatawan sa mga saligan ng kilusang Millerita. Ang tsart na ginawa noong 1863 ay kumakatawan sa isang pagtanggì sa "pitong panahon" ng Levitico dalawampu't anim, gaya ng dating inilarawan sa dalawang tapyas ni Habacuc. Naglalahad ito ng isang huwad na mensaheng saligan.

Nang dumating ang mga magulang sa Topsham noong Biyernes, Nobyembre 27, [1863], natagpuan nila sa himpilan ang tatlo nilang anak na lalaki at si Adelia na naghihintay sa kanila. Waring nasa mabuting kalusugan silang lahat, maliban kay Henry na may sipon. Ngunit pagsapit ng susunod na Martes, Disyembre 1, lubhang nagkasakit si Henry ng pulmonya. Makalipas ang ilang taon, muling binuo ni Willie, ang kaniyang bunsong kapatid na lalaki, ang salaysay:

'Samantalang wala ang kanilang mga magulang, sina Henry at Edson, sa ilalim ng pangangasiwa ni Kapatid na Howland, ay masikhay na abala sa paglalapat ng mga tsart sa tela, handa nang ipagbili. Nagtatrabaho sila sa isang inuupahang gusali ng tindahan, mga isang bloke ang layo mula sa tahanan ng pamilyang Howland. Di-kalaunan ay nagkaroon sila ng ilang araw na pahinga habang naghihintay ng mga tsart na ipapadala mula sa Boston. . . . Pagbabalik mula sa isang mahabang paglalakad sa pampang ng ilog, siya [Henry], dala ng kawalang-ingat, ay humiga at natulog sa ilang mamasa-masang telang ginagamit na likurang sapin ng mga papel na tsart. May malamig na hangin na pumapasok mula sa isang nakabukas na bintana. Ang kawalang-ingat na ito ay nagbunga ng malubhang sipon.' Arthur White, Ellen G. White, tomo 2, 70.

Noong 1863, nagtapos ang kilusang Milerita sa pagkakatatag ng isang iglesia at sa pagtanggì sa mga pundasyong katotohanang inilarawan sa dalawang tapyas ni Habakuk. Ang pangunahing pinuno, na inilarawan ng huwaran ni Hiel na taga-Betel, ay sinimulan ang gawaing pagtatayo ng mga pintuang-bayan noong 1860 at, dahil dito, nasawi ang kaniyang bunsong anak. Noong 1863, ang mga huwad na tsart ang naging pahingahan kung saan nag-idlip ang panganay na anak ni Hiel. Tinamaan siya ng ginaw at namatay din sa parehong taon. Ang kaniyang pagkamatay ay tuwirang naugnay sa pagtulog sa ibabaw ng mga tsart na noon ay ginagawa. Ngunit ang tsart na ginagawa noong 1863 ay huwad na salin ng pundasyong itinatag ni Elias, na kinakatawan ni Miller.

Ang utos ni Josue laban sa muling pagtatayo ng Jerico ay inihayag sa salitang “adjure.” Ito ay kumakatawan sa isang panunumpa at isang sumpa, at iyon ding salita ang isinalin bilang “pitong ulit” sa Levitico dalawampu’t anim. Ito ang sumpang kalakip ng mensahe ni Elias, at ang sumpang iyon ay naganap noong 1860 at 1863 nang muling itinayo ng Adbentismong Millerita ang Jerico sa pamamagitan ng pagtatatag ng isang ligal na iglesia at ng pagtanggì sa batong katitisan ni Miller. Si Hiel ay isang Bethelita, kaya’t propetikong binibigyang-diin ang gawain ni Hiel sa muling pagtatayo ng Jerico, bilang gawain ng pagtatayo ng isang iglesia.

Ang “sumpa” ni Joshua ay ipinahayag kaugnay ng salaysay hinggil sa labanan sa Jeriko, isang labanan na hindi maisasalaysay nang hindi paulit-ulit na tinutukoy ang “pitong beses.”

Noong 1863, ang mensahe o "panunumpa" ni Moises, na iniharap ni Elias at inikatawan ni William Miller, ay nagbunga ng isang "sumpa." Kapwa ang mensahe ni Moises at ang gawain ni Elias ay itinakwil. Si Elias ay nagbalik noong 1989, ngunit hindi muling naipag-ugnay kay Moises hanggang matapos ang Setyembre 11, 2001. Hindi pa naipagtatanggol ang impormasyong iyon, subalit ito ay di-mapapasubalian.

Ang mga ministerong di-pinabanal ay inihahanay ang kanilang sarili laban sa Diyos. Sa iisang hininga ay pinupuri nila si Cristo at ang diyos ng sanlibutang ito. Bagaman sa pagpapahayag ay tinatanggap nila si Cristo, niyayakap nila si Barabas, at sa kanilang mga gawa ay sinasabi, 'Hindi ang taong ito, kundi si Barabas.' Magsipag-ingat ang lahat ng bumabasa ng mga linyang ito. Ipinagmalaki ni Satanas ang kaya niyang gawin. Nais niyang buwagin ang pagkakaisang ipinanalangin ni Cristo na umiral sa Kanyang iglesia. Sinasabi niya, 'Lalabas ako at magiging espiritung sinungaling upang linlangin ang mga kaya kong malinlang, upang manuligsa at humatol, at magpakalat ng kabulaanan.' Kung ang anak ng pandaraya at bulaan na saksi ay patuluyin ng isang iglesiang tumanggap ng malaking liwanag at matitibay na katibayan, itatakwil ng iglesiang iyon ang mensaheng ipinadala ng Panginoon, at tatanggapin ang pinaka-di-makatuwirang mga pag-aangkin at mga maling palagay at maling mga teorya. Tinatawanan ni Satanas ang kanilang kahangalan, sapagkat batid niya kung ano ang katotohanan.

Marami ang tatayo sa ating mga pulpito na may dalang sulo ng huwad na propesiya sa kanilang mga kamay, na sinindihan mula sa impiyernong sulo ni Satanas. Kapag pinagyayaman ang pagdududa at kawalan ng pananampalataya, ang mga tapat na ministro ay aalisin mula sa piling ng mga taong nag-aakalang lubhang marami ang kanilang nalalaman. "Kung nalaman mo," wika ni Cristo, "oo, ikaw man, sa araw mong ito man lamang, ang mga bagay na nauukol sa iyong kapayapaan! Nguni't ngayo'y ikinukubli ang mga ito sa iyong mga mata."

Subalit ang saligan ng Diyos ay nananatiling matatag. Nakikilala ng Panginoon ang mga sa Kanya. Ang pinabanal na ministro ay dapat walang daya sa kaniyang bibig. Dapat siyang maging hayag na gaya ng araw, malaya sa bawat bahid ng kasamaan. Ang pinabanal na ministeryo at palimbagan ay magiging isang kapangyarihan sa pagpapatanglaw ng liwanag ng katotohanan sa suwail na salinlahing ito. Liwanag, mga kapatid, higit pang liwanag ang kailangan natin. Hipan ang sangkakal sa Sion; ihudyat ang babala sa banal na bundok. Tipunin ang hukbo ng Panginoon, na may mga pusong pinabanal, upang pakinggan kung ano ang sasabihin ng Panginoon sa Kaniyang bayan; sapagkat mayroon Siyang nadagdagang liwanag para sa lahat ng makikinig. Sila'y mag-armas at masangkapan, at sumulong sa pagbabaka—sa pagtulong sa Panginoon laban sa mga makapangyarihan. Ang Diyos Mismo ang gagawa para sa Israel. Bawat dila ng kabulaanan ay patatahimikin. Ibabagsak ng mga kamay ng mga anghel ang mga mapanlinlang na pakana na binabalangkas. Ang mga kuta ni Satanas ay kailanma'y hindi magtatagumpay. Sasamahan ng pagtatagumpay ang mensahe ng ikatlong anghel. Gaya ng pagguho ng mga pader ng Jerico nang ibinagsak ng Kapitan ng hukbo ng Panginoon, gayon magtatagumpay ang bayang nag-iingat ng mga utos ng Panginoon, at ang lahat ng sumasalungat na puwersa ay madadaig. Huwag magreklamo ang sinumang kaluluwa laban sa mga lingkod ng Diyos na naparito sa kanila na may mensaheng mula sa langit. Huwag na kayong humanap ng mga kapintasan sa kanila, na sinasabi, 'Sila'y lubhang tiyak; napakadiin ng kanilang pananalita.' Maaaring madiin ang kanilang pananalita; ngunit hindi ba ito kailangan? Gagawin ng Diyos na kikilabutan ang mga tainga ng mga nakikinig, kung hindi nila diringgin ang Kaniyang tinig o ang Kaniyang mensahe. Kaniyang ipahahayag ang hatol laban sa mga sumasalungat sa salita ng Diyos.

"Si Satanas ay nagsagawa ng lahat ng maaaring hakbang upang walang dumating sa gitna natin, bilang isang bayan, na magsansala at magsaway sa atin, at hihimok sa atin na iwaksi ang ating mga kamalian. Ngunit may isang bayan na magpapasan ng kaban ng Diyos. May ilan na lalabas mula sa atin na hindi na magpapasan ng kaban. Ngunit hindi magagawa ng mga ito na magtayo ng mga pader upang hadlangan ang katotohanan; sapagkat ito'y magpapatuloy, pasulong at pataas, hanggang sa wakas. Noon pa man ay nagbangon ang Diyos ng mga lalaki, at mayroon pa rin Siyang mga lalaking naghihintay sa pagkakataon, nakahandang gawin ang Kanyang ipag-uutos—mga lalaking susuungin ang mga paghihigpit na walang iba kundi mga pader na pinahiran ng hindi pinatibay na argamasa. Kapag inilagay ng Diyos ang Kanyang Espiritu sa mga tao, sila'y gagawa. Ihahayag nila ang salita ng Panginoon; itataas nila ang kanilang tinig gaya ng pakakak. Ang katotohanan ay hindi mababawasan ni mawawalan ng kapangyarihan sa kanilang mga kamay. Ipapakita nila sa bayan ang kanilang mga pagsalangsang, at sa sambahayan ni Jacob ang kanilang mga kasalanan." Testimonies to Ministers, 409-411.